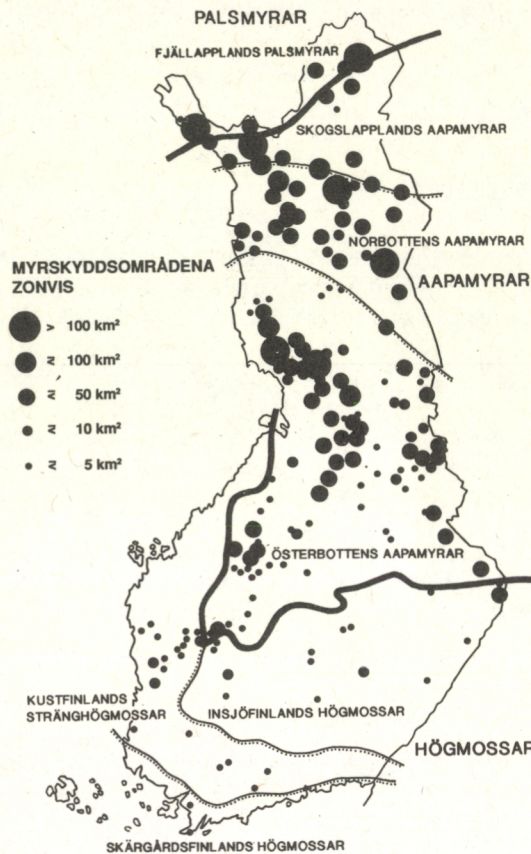

National- och naturparkerna förvaltas antingen av forststyrelsen eller skogsforskningsinstitutet.

Nationalparker	27 st
forststyrelsen	24 st
skogsforskningsinstitutet	3 st *
sammanlagd yta	7100 km ²
grundade åren 1938, 1956, 1982, 1983, 1989, 1990, 1991	

Naturparker	19 st
forststyrelsen	14 st
skogsforskningsinstitutet	5 st *
sammanlagd yta	1530 km ²
grundade åren 1938, 1956, 1964, 1982	

Alla myrskyddsområden förvaltas av forststyrelsen.

Myrskyddsområden	173 st
sammanlagd yta	4020 km ²
grundade åren 1982, 1985, 1988	

Text: Hellevi Salonen
Bilder: Jari Kostet

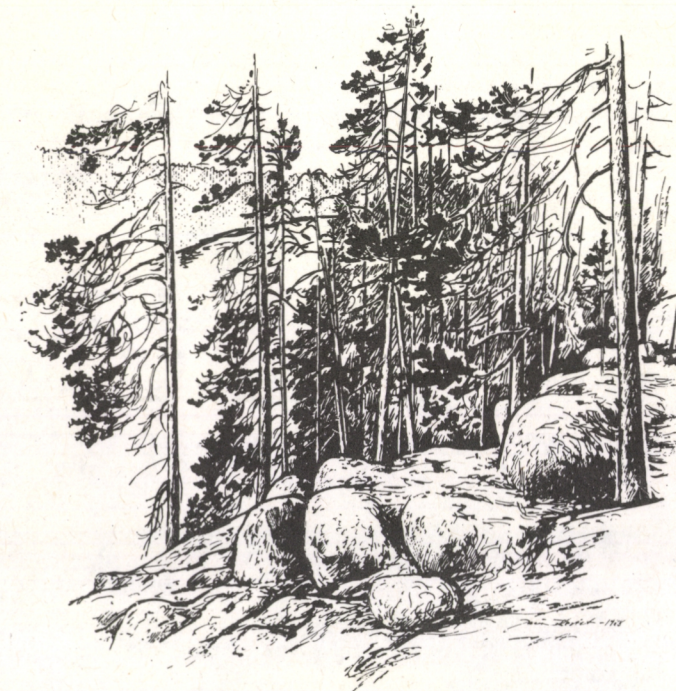
Förfrågningar:

Forststyrelsen, naturskydd,
PB 94, 01301 Vanda, tel. (90) 857 841
Skogsforskningsinstitutet, forskningsområdes-
byrån, Unionsgatan 40 A, 00170 Helsingfors, Finland,
tel. (90) 857 051

FINLAND

NATURSKYDDSOmrådena på statens mark

METSÄNTUTKIMUSLAITOS
Kirjasto

Naturskyddsområdena bildar ett nätverk, som avser att bevara exempel på alla de karakteristiska dragen i Finlands natur och hur de varierar geografiskt. Genom grundandet av naturskyddsområdena försöker man bibehålla naturen i Finland så mångsidig som möjligt. Områden av olika typ har alla sin uppgift i detta nätverk.

NATIONALPARKERNA

Nationalparkerna bildar stommen i nätverket av naturskyddsområden. Nationalparkerna är stora och mångsidiga naturskyddsområden på statsägd mark som grundats med lagstiftning. Syftet med dem är framför allt att bevara den ursprungliga orörda naturen för framtida generationer. Naturen får därför utvecklas fritt utan mänsklig inblandning. Samtidigt utgör parkerna sevärdheter som är öppna för allmänheten.

Nationalparkerna ger många växter och djur en chans att överleva, i synnerhet sådana som är i behov av orörd natur ss. urskogar, odikade myrmarker, obebodda skär eller vidsträckt ödemark.

I vissa parker upprätthåller man också kulturlandskap, såsom svedjemarker, ängar och gamla byggnader med omgivningar. Dessa har uppstått som följd av ett långvarigt samarbete mellan människa och natur.

Nationalparkerna är prov på vår typiska "vardagsnatur", men de är samtidigt det värdefullaste vi har att visa upp nationellt och internationellt sett. I dem ingår nationallandskap och andra betydande natursevärdheter. I den mån naturskyddsaspekterna det medger, erbjuder de också möjlighet till rekreation, naturvägledning och forskning. Ändå är skyddet strängt; det är förbjudet att störa eller skada naturen. Varje park har en ordningsstadga, som grundar sig på naturskyddslagen, och där de enskilda parkernas speciella skyddsbehov beaktas. Den som tänker vandra i en nationalpark bör alltid först studera parkens ordningsstadga.

Allmänt taget får man i nationalparker:

* röra sig fritt - med muskelkraft. Parkerna är därför ypperliga vandringsskolor. Där finns i terrängen markerade leder och naturstigar. Det är förbjudet att röra sig med terrängfordon.

* Tältning och uppgörande av eld inskränks till speciellt upprätthållna tältplatser och kokskjul. I de största nationalparkerna i Lappland finns det ödemarkspartier där tältandet är friare.

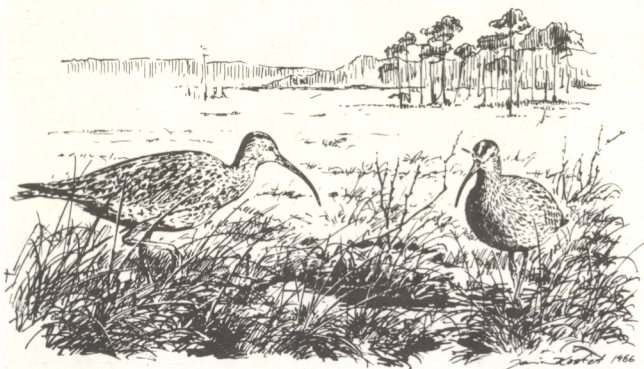
* Plockning av bär och svamp är tillåten.

* I allmänhet är jakt förbjuden. I vissa parker är det med skriftligt tillstånd av forststyrelsen tillåtet att flska. I de nordligaste parkerna har lokalbefolkningen förbehållits rätt till jakt och fiske.

NATURPARKERNA

Naturparkerna har närmast grundats med tanke på vetenskapens behov. I första hand är de avsedda för naturskyddet och för forskning, i den mån skyddsaspekterna det medger också för undervisning. På grund av sin stora vetenskapliga betydelse hålls dessa områden så ostörda som möjligt. Det gör att skyddsbestämmelserna för dem är strängare än för nationalparkerna. De finska naturparkerna kan alltså inte alls jämföras med naturparkerna i det övriga Europa.

* I en naturpark får man normalt inte röra sig utan skriftligt tillstånd. Tillstånden beviljas enbart för vetenskapliga ändamål. I vissa parker får man röra sig längs skärskilt markerade stigar, men det är förbjudet att avlägsna sig från stigarna.

MYRSKYDDSOMRÅDEN

Myrskyddsområdena har grundats antingen med lag eller med förordning. Skyddsbestämmelserna för deras del är mindre strikta jämfört med national- eller naturparkerna. Det viktigaste är att skydda myrnaturen. Därför lämnas torvmarkerna eller de egentliga myrarna helt och hållet i naturtillstånd. Däremot kan skogsbruk vanligtvis bedrivas i myrskyddsområdenas moskogar. Härvid tas dock speciell hänsyn till de krav natur- och landskapsvärden ställer.

Sedan år 1982 har det allt som allt grundats 173 myrskyddsområden i Finland. De ingår i ett basprogram som statsrådet stadfäst för skydd av myrmarkerna. Genom detta program vill man i hela landet bevara tillräckliga mängder prov på den enastående naturrikedom som våra myrmarker utgör.

Det är närmast klimatologiska skäl som gör att myrkomplexen eller de stora myrmarkerna i södra Finland utvecklats till högmossar, medan de i mellersta och norra Finland blivit aapamyrar, och i nordligaste Lappland palsmyrar (jfr kartan). Inom varje zon finner man tiotals myrtyper - olika slags skogskärr, mossar, fattigkärr och rikkärr. Som myrskyddsområden har man bevarat bland annat frodiga skogskärr och rikkärr, av vilka det bara finns fragment i våra national- och naturparker. Också våra bästa fågelmyrar hör till myrskyddsområdena.

* På myrskyddsområdena får man normalt röra sig enligt allemansrätten. Vandring, bär- och svamplockning och annan därmed jämförbar rekreation, liksom också jakt och fiske begränsas bara om skyddsåtgärden äventyras.

* Däremot är det bara på lätt åtkomliga områden i närheten av bosättning som man bygger ut stigar eller andra serviceanordningar som gör det lättare att röra sig i myrmarkerna.

ÖVRIGA NATURSKYDDSOMRÅDEN PÅ STATENS MARK

På statens mark har med förordning också grundats mindre naturskyddsområden av mycket varierande storlek, karaktär och skyddsåtgärder.

Under de senaste åren har följande områden fredats; bl.a. åsarna Vehoniemi och Pulkmila, lunden i Vaisakko, svedjelandskapet i Telkkämäki, fågelvattnet Bredviken och Uddskatan ytterst på Hangö udd.

Naturskyddsområdena av denna kategori är nu 31 till antalet (390 km²), men deras antal ökar allt efter som de av statsrådet stadfästa fredningsprogrammen för lundar och fågelsjöar verkställs. Områden av detta slag förvaltas av forststyrelsen eller skogsforskningsinstitutet, men ibland också av vissa andra statliga myndigheter.

Därutöver ingår det i Finlands nät av naturskyddsområden (1.1.1992) 951 naturskyddsområden som grundats på privat mark (motsvarar Sveriges naturreservat). Deras totala areal är 597 km².